

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 467
van **GRIET COPPÉ**
datum: 3 mei 2018

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Kinderopvang van baby's en peuters - Regionale dekking

Op de Europese Raad in Barcelona in 2002 verbonden de EU-lidstaten zich ertoe om de Barcelonanorm inzake kinderopvang na te streven. Die norm stelt dat er kinderopvang moet zijn voor minstens 33% van de kinderen jonger dan 3 jaar.

Op 20 april 2012 stemde het Vlaams Parlement een nieuw decreet betreffende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Artikel 3 bepaalt: "Binnen het beschikbare aanbod aan kinderopvang heeft elk gezin met een behoefte aan kinderopvang, recht op kinderopvang. De Vlaamse Gemeenschap beoogt tegen 2016 een aanbod voor minstens de helft van de kinderen jonger dan drie jaar, en vanaf 2020 voor alle gezinnen met een behoefte aan kinderopvang, binnen een afgesproken budgettair kader."

In 2017 maakte de Vlaamse Regering 7,5 miljoen euro vrij voor kinderopvang van baby's en peuters. Concreet werd 3,5 miljoen euro ingezet om een basissubsidie (trap 1) te geven aan 4574 bestaande plaatsen groepsopvang die nog geen subsidies van Kind en Gezin kregen. Daarnaast zou 4 miljoen euro gaan naar 648 extra plaatsen met inkomenstarief (trap 2). Een deel van deze subsidies inkomenstarief gaat naar nieuwe plaatsen en een deel is voor de omschakeling van bestaande plaatsen naar inkomenstarief. Voor de subsidie voor inkomenstarief was in een voorafname voor de steden Antwerpen, Gent en Brussel voorzien.

1. Hoeveel kinderopvangplaatsen zijn er vandaag per gemeente, per provincie en in Vlaanderen? Graag een overzicht van het huidige totale aanbod, het aantal plaatsen per honderd kinderen en het procentueel aandeel inkomenstarief.
2. Hoeveel en welke gemeenten in Vlaanderen behalen de Barcelonanorm nog niet?
3. Welke gemeenten halen de norm van 1-op-2, vermeld in artikel 3 van het decreet van 2012, niet?
4. Hoeveel kinderen zullen er - rekening houdende met de demografische evolutie - in 2020 vragende partij zijn voor een opvangplaats?
5. Hoeveel kinderopvangplaatsen dienen nog te worden gecreëerd om tegen 2020 het beoogde streefcijfer van 'een aanbod voor alle gezinnen met een behoefte' te behalen?

6. In welke mate wordt bij uitbreidingsrondes kinderopvang (trap 1- en trap 2-subsidies) rekening gehouden met de parameter 'hoge werkgelegenheidsgraad' in de gemeente of de stad?
7. Hoeveel plaatsen kwamen er bij de uitbreidingsronde van 2017 per gemeente bij? Graag een onderscheid tussen trap 1- en trap 2-subsidies.

ANTWOORD

op vraag nr. 467 van 3 mei 2018

van **GRIET COPPÉ**

1. In onderstaande tabellen vind je een overzicht van het aantal plaatsen voor baby's en peuters, het percentage inkomenstarief en het aantal plaatsen per 100 kinderen jonger dan 3 jaar, per gewest, per provincie, per gemeente.

Per gewest

	Aantal opvangplaatsen	Percentage inkomenstarief	Aantal plaatsen per 100 kinderen
BRUSSELS GEWEST	7059	63,34%	44,51
VLAAMS GEWEST	86480	75,49%	43,15
Totaal	93539	74,57%	43,25

Per provincie

	Aantal opvangplaatsen	Percentage inkomenstarief	Aantal plaatsen per 100 kinderen
ANTWERPEN	24347	73,00%	39,55
BRUSSELS GEWEST	7059	63,34%	44,51
LIMBURG	9417	86,35%	37,65
OOST-VLAANDEREN	20967	76,24%	45,47
VLAAMS-BRABANT	15345	68,59%	44,63
WEST-VLAANDEREN	16404	78,43%	49,15
Totaal	93539	74,57%	43,25

Per gemeente

	Aantal opvangplaatsen	Percentage inkomenstarief	Aantal plaatsen per 100 kinderen
AALST	1179	88,29%	44,75
AALTER	281	66,13%	49,73
AARSCHOT	322	86,65%	40,57
AARTSELAAR	179	49,59%	55,27
AFFLIGEM	174	66,02%	45,34
ALKEN	100	93,01%	35,02
ALVERINGEM	68	100,00%	35,99
ANDERLECHT	527	79,32%	29,86
ANTWERPEN	7755	77,98%	33,50
ANZEGEM	237	58,16%	55,94
ARDOOIE	149	71,77%	61,22
ARENDONK	270	77,07%	61,74
AS	73	100,00%	27,29
ASSE	405	93,34%	33,28
ASSENEDE	139	88,50%	38,54

AVELGEM	155	38,26%	50,82
BAARLE-HERTOG	41	56,42%	52,28
BALEN	202	88,13%	30,13
BEERNEM	248	91,52%	62,54
BEERSE	196	89,26%	36,01
BEERSEL	207	80,15%	28,02
BEGIJNENDIJK	124	21,68%	52,93
BEKKEVOORT	47	15,25%	29,32
BERINGEN	493	90,47%	31,73
BERLAAR	174	90,80%	59,98
BERLARE	191	49,76%	49,38
BERTEM	180	75,59%	58,15
BEVER	60	100,00%	113,57
BEVEREN	601	69,88%	43,68
BIERBEEK	96	100,00%	37,80
BILZEN	274	94,90%	27,93
BLANKENBERGE	172	88,40%	41,34
BOCHOLT	115	100,00%	28,97
BOECHOUT	140	53,43%	45,91
BONHEIDEN	187	55,60%	58,78
BOOM	204	89,21%	29,37
BOORTMEERBEEK	141	52,37%	40,77
BORGLOON	98	83,69%	37,15
BORNEM	186	80,66%	36,80
BORSBEEK	188	42,41%	42,82
BOUTERSEM	194	68,00%	74,80
BRAKEL	145	100,00%	37,40
BRASSCHAAT	532	62,22%	57,95
BRECHT	361	72,55%	42,53
BREDENE	138	86,96%	27,06
BREE	142	100,00%	31,03
BRUGGE	1750	94,40%	58,02
BRUSSEL	1178	69,94%	47,15
BUGGENHOUT	207	70,49%	54,55
DAMME	90	91,14%	27,21
DE HAAN	114	93,01%	49,34
DE PANNE	68	100,00%	26,23
DE PINTE	235	89,78%	82,67
DEERLIJK	167	66,38%	45,51
DEINZE	480	75,40%	55,45
DENDERLEEuw	240	77,92%	35,82
DENDERMONDE	550	85,83%	38,36
DENTERGEM	122	79,55%	47,03
DESSSEL	101	75,35%	36,09
DESTELBERGEN	331	71,63%	67,34
DIEPENBEEK	245	86,53%	49,90

DIEST	286	74,46%	41,97
DIKSMUIDE	249	93,98%	48,73
DILBEEK	354	56,78%	27,44
DILSEN-STOKKEM	163	78,57%	28,65
DROGENBOS	53	52,83%	26,63
DUFFEL	183	100,00%	39,89
EDEGEM	399	48,60%	57,47
EEKLO	296	72,29%	50,76
ELSENE	480	32,71%	51,45
ERPE-MERE	244	39,23%	42,95
ESSEN	290	53,81%	47,79
ETTERBEEK	382	42,15%	66,63
EVERE	390	51,79%	70,65
EVERGEM	543	80,68%	50,98
GALMAARDEN	112	100,00%	47,08
GANSHOREN	237	78,88%	73,49
GAVERE	175	87,43%	51,93
GEEL	425	75,08%	37,54
GEETBETS	20	100,00%	11,51
GENK	703	100,00%	36,67
GENT	4499	82,46%	48,07
GERAARDSBERGEN	305	91,48%	33,44
GINGELOM	83	100,00%	36,14
GISTEL	131	100,00%	35,60
GLABBEEK	64	87,45%	55,42
GOOIK	125	71,90%	48,85
GRIMBERGEN	490	42,67%	39,72
GROBBENDONK	71	100,00%	27,48
HAACHT	189	83,07%	50,00
HAALTERT	227	71,36%	41,34
HALEN	76	90,79%	27,44
HALLE	454	70,23%	33,69
HAM	123	100,00%	39,15
HAMME	323	89,77%	42,35
HAMONT-ACHEL	121	79,41%	28,77
HARELBEKE	398	68,63%	44,57
HASSELT	1084	69,84%	50,20
HECHTEL-EKSEL	143	82,54%	36,72
HEERS	64	87,45%	31,40
HEIST-OP-DEN-BERG	345	60,86%	29,94
HEMIKSEM	90	59,96%	26,06
HERENT	393	64,63%	54,36
HERENTALS	362	94,19%	48,81
HERENTHOUT	87	56,18%	37,87
HERK-DE-STAD	125	67,09%	37,87
HERNE	67	100,00%	41,22

HERSELT	130	39,41%	39,39
HERZELE	182	76,92%	36,25
HEUSDEN-ZOLDER	350	94,86%	34,40
HEUVELLAND	92	91,28%	43,69
HOEGAARDEN	79	0,00%	35,11
HOEILAART	157	29,25%	44,19
HOESELT	113	68,96%	46,40
HOLSBEEK	143	84,67%	53,34
HOOGLEDE	188	84,02%	69,53
HOOGSTRATEN	249	91,17%	35,46
HOREBEKE	18	61,74%	41,58
HOUTHALEN- HELCHTEREN	275	100,00%	28,54
HOUTHULST	92	84,78%	26,82
HOVE	95	91,57%	56,13
HULDENBERG	168	58,43%	57,08
HULSHOUT	99	77,89%	35,28
ICHTEGEM	165	70,29%	38,01
IEPER	499	79,95%	52,07
INGELMUNSTER	162	80,22%	52,52
IZEGEM	439	83,16%	53,06
JABBEKE	166	66,81%	52,45
JETTE	375	82,93%	52,45
KALMTHOUT	227	71,34%	42,48
KAMPENHOUT	230	53,08%	65,95
KAPELLEN	310	74,19%	45,12
KAPELLE-OP-DEN-BOS	139	37,96%	61,07
KAPRIJKE	108	58,45%	60,84
KASTERLEE	253	78,66%	52,18
KEERBERGEN	182	56,59%	70,82
KINROOI	146	84,25%	46,79
KLUISBERGEN	108	52,70%	54,74
KNESSELARE	106	85,85%	50,24
KNOKKE-HEIST	304	98,36%	59,03
KOEKELARE	139	73,34%	53,17
KOEKELBERG	102	76,47%	31,08
KOKSIJDE	140	94,30%	48,40
KONTICH	256	62,54%	45,68
KORTEMARK	156	100,00%	37,96
KORTENAKEN	63	100,00%	30,70
KORTENBERG	252	68,23%	43,64
KORTESSEM	114	100,00%	50,47
KORTRIJK	1266	78,43%	49,70
KRAAINEM	217	23,96%	61,30
KRUIBEKE	215	58,19%	47,84
KRUISSHOUTEM	73	61,43%	35,76
KUURNE	212	46,65%	49,84

LAAKDAL	216	44,87%	47,13
LAARNE	140	94,29%	40,35
LANAKEN	277	76,91%	38,13
LANDEN	218	93,13%	49,60
LANGEMARK- POELKAPELLE	104	66,31%	41,56
LEBBEKE	267	71,58%	45,48
LEDE	197	68,52%	40,60
LEDEGEM	123	39,18%	42,37
LENDELEDE	114	71,83%	69,26
LENNIK	131	87,03%	60,41
LEOPOLDSBURG	185	58,42%	37,41
LEUVEN	2078	89,94%	60,91
LICHTERVELDE	122	53,34%	46,99
LIEDEKERKE	182	100,00%	46,05
LIER	390	59,95%	38,15
LIERDE	35	100,00%	22,56
LILLE	225	49,37%	54,78
LINKEBEEK	58	86,21%	51,33
LINT	181	70,21%	75,22
LINTER	90	79,99%	43,25
LOCHRISTI	356	82,58%	58,06
LOKEREN	530	81,70%	37,07
LOMMEL	407	84,77%	41,28
LONDERZEEL	253	75,84%	45,58
LO-RENINGE	58	74,20%	63,20
LOVENDEGEM	99	58,44%	43,84
LUBBEEK	198	51,13%	50,12
LUMMEN	189	73,51%	45,93
MAARKEDAL	51	55,14%	35,61
MAASEIK	248	92,74%	36,96
MAASMECHELEN	272	97,80%	22,15
MACHELEN	190	77,32%	32,80
MALDEGEM	317	93,05%	50,56
MALLE	215	80,94%	57,20
MECHELEN	1591	63,05%	46,69
MEERHOUT	122	75,45%	43,80
MEEUWEN-GRUITRODE	164	100,00%	44,74
MEISE	236	80,92%	44,24
MELLE	268	56,71%	72,03
MENEN	425	73,65%	38,42
MERCHTEM	212	66,54%	40,34
MERELBEKE	375	61,36%	52,20
MERKSPLAS	82	78,11%	33,16
MESEN	10	100,00%	29,41
MEULEBEKE	200	67,92%	71,00
MIDDELKERKE	160	80,62%	43,24

MOERBEKE	77	81,82%	42,08
MOL	398	92,47%	35,73
MOORSLEDE	142	46,31%	44,79
MORTSEL	450	80,44%	52,20
NAZARETH	227	55,45%	70,85
NEERPELT	225	86,64%	43,94
NEVELE	206	45,99%	56,78
NIEL	183	81,44%	46,49
NIEUWERKERKEN	95	81,07%	48,77
NIEUWPOORT	107	72,98%	53,14
NIJLEN	216	64,74%	35,40
NINOVE	421	84,09%	36,45
OLEN	171	47,25%	44,43
OOSTENDE	708	86,72%	38,98
OOSTERZELE	158	58,10%	40,09
OOSTKAMP	324	73,42%	46,83
OOSTROZEBEKE	70	74,10%	27,15
OPGLABBEEK	97	91,79%	33,14
OPWIJK	220	62,73%	51,41
OUDENAARDE	569	62,77%	68,61
OUDENBURG	123	71,61%	43,11
OUDEGEM	257	75,49%	72,60
OUD-HEVERLEE	143	70,59%	42,88
OUD-TURNHOUT	168	73,83%	47,10
OVERIJSE	440	46,57%	62,39
OVERPELT	201	82,60%	41,83
PEER	159	85,52%	33,72
PEPINGEN	74	100,00%	72,13
PITTEM	99	60,61%	49,75
POPERINGE	261	62,01%	47,99
PUTTE	287	49,13%	69,16
PUURS	231	86,99%	48,86
RANST	218	57,70%	43,07
RAVELS	162	100,00%	34,11
RETIE	109	84,44%	35,01
RIEMST	182	65,32%	35,91
RIJKEVORSEL	160	61,81%	40,96
ROESELARE	1105	77,56%	56,25
RONSE	359	93,60%	37,41
ROOSDAAL	158	81,02%	50,50
ROTSELAAR	243	65,38%	50,66
RUISELEDE	95	47,23%	50,94
RUMST	196	77,58%	46,39
SCHAARBEEK	818	55,00%	39,07
SCHELLE	80	68,76%	36,54
SCHERPENHEUVEL- ZICHEM	210	67,14%	37,30

SCHILDE	217	40,58%	56,54
SCHOTEN	402	77,11%	40,44
SINT-AGATHA-BERCHEM	200	80,00%	59,90
SINT-AMANDS	102	100,00%	42,32
SINT-GENESIUS-RODE	235	44,30%	47,23
SINT-GILLIS	176	42,05%	27,35
SINT-GILLIS-WAAS	220	69,52%	42,35
SINT-JANS-MOLENBEEK	581	76,75%	36,33
SINT-JOOST-TEN-NODE	31	100,00%	8,15
SINT-KATELIJNE-WAVER	377	75,03%	66,88
SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE	266	62,03%	44,80
SINT-LAUREINS	53	65,71%	32,21
SINT-LIEVENS-HOUTEM	109	53,95%	42,09
SINT-MARTENS-LATEM	100	55,17%	49,44
SINT-NIKLAAS	1107	71,55%	39,34
SINT-PIETERS-LEEUEW	304	68,09%	27,49
SINT-PIETERS-WOLUWE	141	65,25%	35,18
SINT-TRUIDEN	509	81,72%	52,18
SPIERE-HELKIJN	25	100,00%	42,37
STABROEK	202	69,32%	39,17
STADEN	174	83,91%	46,92
STEENOKKERZEEL	113	46,17%	34,23
STEKENE	236	85,99%	47,58
TEMSE	353	82,70%	35,23
TERNAT	172	100,00%	41,09
TERVUREN	313	22,90%	47,29
TESSENDERLO	211	100,00%	46,30
TIELT	369	74,26%	60,60
TIELT-WINGE	211	53,51%	76,10
TIENEN	427	77,51%	39,93
TONGEREN	273	97,07%	31,04
TORHOUT	384	84,91%	63,52
TREMELO	150	77,33%	44,91
TURNHOUT	522	84,47%	33,42
UKKEL	576	56,60%	73,51
VEURNE	194	76,75%	59,92
VILVOORDE	515	63,88%	30,38
VLETEREN	72	80,67%	58,41
VOEREN	59	74,56%	59,55
VORSELAAR	103	57,44%	47,43
VORST	193	54,92%	24,83
VOSELAAR	109	34,02%	30,91
WAARSCHOOT	57	77,19%	24,25
WAASMUNSTER	93	80,63%	31,18
WACHTEBEKE	105	84,70%	51,00
WAREGEM	595	78,66%	56,24

WATERMAAL-BOSVOORDE	150	60,00%	70,32
WELLEN	106	100,00%	58,49
WEMMEL	263	59,70%	47,05
WERVIK	317	92,43%	54,10
WESTERLO	225	69,77%	36,46
WETTEREN	368	72,84%	48,07
WEVELGEM	476	74,78%	48,06
WEZEMBEEK-OPPEM	139	22,30%	34,49
WICHELEN	128	44,64%	39,22
WIELSBEKE	166	28,43%	58,13
WIJNEGEM	89	53,05%	35,36
WILLEBROEK	306	66,97%	33,41
WINGENE	238	77,33%	53,78
WOMMELGEM	147	84,39%	38,99
WORTEGEM-PETEGEM	96	100,00%	52,57
WUUSTWEZEL	209	87,54%	33,92
ZANDHOVEN	198	69,73%	59,00
ZAVENTEM	561	56,48%	48,13
ZEDELGEM	339	79,36%	56,71
ZELE	254	71,70%	39,63
ZELZATE	89	92,11%	23,04
ZEMST	317	59,05%	45,55
ZINGEM	137	55,47%	55,24
ZOERSEL	231	68,86%	47,47
ZOMERGEM	210	25,63%	83,57
ZONHOVEN	266	86,09%	44,79
ZONNEBEKE	138	77,59%	37,90
ZOTTEGEM	280	82,53%	37,80
ZOUTLEEUV	106	100,00%	48,62
ZUIENKERKE	14	43,48%	30,11
ZULTE	208	61,06%	41,52
ZUTENDAAL	68	74,95%	33,27
ZWALM	114	100,00%	53,58
ZWEVEGEM	278	56,19%	36,26
ZWIJNDRECHT	271	88,56%	46,09
Totaal	93539	74,57%	43,25

- De Barcelona-norm bepaalt dat er voor 33% van de kinderen jonger dan 3 een plaats moet zijn. De Barcelona is een norm bepaald op nationaal niveau. Een plaats kan echter ingenomen worden door meerdere kinderen. In 2017 bedroeg de kind-plaatsratio 1.24 voor het Vlaamse Gewest. Een plaats wordt dus gemiddeld ingenomen door 1.24 kinderen.
Uit de analyse van de gebruikscijfer van 2017 blijkt dat 52.6% van de kinderen in het Vlaamse Gewest gebruik maakt van de formele opvang. De Barcelona-norm is hiermee ruimschoots behaald.

De kind-plaatsratio en het percentage gebruik wordt echter niet berekend op gemeentelijk niveau. Een kwart van de kinderen die naar de formele opvang gaan,

zijn immers niet afkomstig uit de gemeente waar de kinderopvanglocatie gelegen is. Daarnaast is het gebruik van de opvang afhankelijk van verschillende factoren die regionaal sterk kunnen verschillen (verschil in vraag naar opvang, ...) en kan daardoor een vertekend beeld geven.

3. De norm voor aanbod van 1-op-2 is een norm bepaald op gemeenschapsniveau. Deze norm wordt op gemeenschapsniveau gehaald: 52.6% van de kinderen in het Vlaamse Gewest maken gebruik van formele opvang.
Zie ook het antwoord op vraag 2.
4. Ouders hebben niet altijd nood aan formele kinderopvang voor hun baby of peuter. Er zijn ouders die bewust kiezen om zelf voor hun kind te zorgen. Uit het meest recente onderzoek naar het gebruik naar kinderopvang van baby's en peuters, dat werd uitgevoerd in 2013, weten we dat ongeveer 30% van de gezinnen met een kind jonger dan 3 jaar geen gebruik maakt van opvang, noch van informele, noch van formele kinderopvang. We weten echter niet of dit bij elk van deze gezinnen om een bewuste keuze gaat.

De komende maanden zullen opnieuw duizenden ouders worden bevraagd in kader van een nieuw onderzoek naar het gebruik van kinderopvang voor baby's en peuters. Echter, ditmaal zal niet alleen het gebruik van opvang van baby's en peuters in kaart worden gebracht, maar zal ook gepeild worden naar de on vervulde of bijkomende behoefte aan formele opvang. Wie geen of geen formele opvang gebruikt zal met dit doel diverse vragen over de behoefte aan formele opvang krijgen.

Op deze wijze zou deze studie ons moeten toelaten om de totale behoefte aan formele kinderopvang in te schatten. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door HIVA, het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving van de KU Leuven, in het kader van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De resultaten worden eind 2018 verwacht.

5. Pas nadat het nieuwe onderzoek naar het gebruik van en de behoefte aan kinderopvang van baby's en peuters wordt afgerond, kunnen op basis van de onderzoeksresultaten inschattingen worden gemaakt.
6. In de uitbreidingsronde werd o.a. rekening gehouden met het aantal kinderen jonger dan 3 jaar met een werkende moeder. Internationaal onderzoek heeft uitgewezen dat de tewerkstellingsstatus van de moeder een significante variabele is in het kader van het gebruik van kinderopvang.
7. In 2017 zijn er geen nieuwe plaatsen met basissubsidie (trap 1) toegekend. Er was wel de mogelijkheid tot omschakeling van bestaande, niet gesubsidieerde plaatsen. 2857 niet-gesubsidieerde plaatsen (in 153 locaties) kregen een basissubsidie.

Er was ook budget voor bijkomende plaatsen met de subsidie voor inkomenstarief: zo konden 458 bestaande plaatsen omgeschakeld worden naar de subsidie voor inkomenstarief en werden er subsidiebeloftes toegekend voor 302 nieuwe plaatsen met de subsidie voor inkomenstarief. Deze 302 nieuwe plaatsen werden als volgt verdeeld over de volgende gemeenten:

Gemeente	Aantal plaatsen
Sint-Niklaas	16
Mechelen	61
Vilvoorde	29
Dilbeek	10
Heist-op-den-Berg	45
Hasselt	48
Sint-Pieters-Leeuw	8
Halle	26
Beveren	6
Geel	11
Grimbergen	11
Roeselare	6
Kuurne	25